

Särredovisning

Vatten och avlopp

2019-12-31

Förvaltningsberättelse

Mörbylånga kommun upprättar per 31 december 2019 en särredovisning av verksamheten för vatten och avlopp i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster. Som jämförelsetal används resultat och ställning per den 31 december 2018.

Verksamheten

Mörbylånga kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden.

Mörbylånga kommuns verksamhet distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för ca 7 200 abonnenter. Antalet vattenverk uppgår till tio, antalet avloppsreningsverk till fyra samt 3 biodammar. VA-systemet sammanbinds av ca 480 km vattenledningar, 420 km avloppsledningar och 150 km dagvattenledningar samt pumpstationer.

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

VA-verksamheten är organisatoriskt ett eget verksamhetsområde direkt under kommunchefen. Funktioner HR och ekonomi samordnas med övrig kommunal teknisk verksamhet i kommunen.

Betydande händelser under året

Mycket fokus har legat på vattenverket i Mörbylånga, med förstudier och pilotförsök parallellt med projekteringar. Vattenverket togs i drift hösten 2019.

Två stora entreprenader är klara, ett nytt vattenverk i Södra Möckleby och en överföringsledning mellan Degerhamn och Grönhögen. Ytterligare ett projekt har slutförts, överföringsledningen mellan Norra Möckleby och Gårdby.

Ny struktur och innehåll av VA-taxan är beslutad och nu gällande. Den stora förändringen som kom till var en avgift för vattentjänsten dagvatten, ett viktigt steg i att skapa en så jämlik taxa som möjligt. Ytterligare steg som tas i VA-taxan är att upprätta avtal med lantbrukare och campingar.

Mål

I mars 2015 beslutade kommunfullmäktige om en VA-plan som omfattar policy, handlingsplan, översikt samt miljökonsekvensbeskrivning för VA-området (KF § 26/2015-03-24). VA-planen utgör ett tillägg till översiktsplanen som är från samma år.

De övergripande målen för VA-planen är:

- Nå god status enligt miljö kvalitetsnormerna i vattendrag och kustområden.
- Säkra kommunens framtida dricksvattenförsörjning.
- Spill- och dagvatten tas om hand på ett så bra sätt som möjligt, både miljömässigt och ur hälsosynpunkt.
- Stärka kommunens utvecklingsmöjligheter.

- Se över de åtgärder som behöver genomföras inom VA-försörjningen, för att få rätt prioritering.

Ekonomi

VA-verksamhetens intäkter uppgick till 60,8 mnkr (53,9 mnkr) år 2019. Förändringen mellan åren uppgår till 6,9 mnkr och beror dels på ökade intäkter från taxehöjningar och dels på ökade intäkter från lägenhetsekvivalenter och nya anslutningar.

VA-verksamhetens kostnader uppgick till 60,8 mnkr (51,1 mnkr). Förändringen mellan åren uppgår till 9,7 mnkr och beror främst på högre avskrivningskostnader och finansiella kostnader.

Ekonomisk utveckling 2018-2019

År/mnkr	2019	2018
Omsättning	60,8	53,9
Drift (exkl personal)	-30,3	-28,6
Personal	-13,2	-12,2
Avskrivningar	-13,6	-9,0
Finansnetto	-3,7	-1,3
Totala kostnader	-60,8	-51,1

Investeringar

Totalt uppgick VA-verksamhetens investeringar för 2019 till 86,1 mnkr (158,4 mnkr) vilket är 15,2 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen beror i huvudsak på tidsförskjutningar av planen med anledning av hög aktivitet i flera projekt.

Investeringar 2019 (tkr)	Budget	Utfall
MASKINREDSKAP	0,0	35,9
YNU71A, VW CADDY 2019	0,0	198,9
GRÖNHÖGENS HAMN	0,0	18,4
JÄRNVÄGSGATAN, Etapp 2	0,0	350,0
MÖRBYLÅNGA VATTENVERK	61 328,0	64 999,0
VATTENBALANS	50,0	0,0
SERVISLEDNINGSPOTT	1 300,0	2 084,2
SÖDRA MÖCKLEBY VV	600,0	828,6
VA-STAM N. MÖCKLEBY-GÅRDBY	1 500,0	577,9
DEGERHAMNS ARV - OMBYGGNAD	3 800,0	4 607,8
VA-ANSLUTNINGSPOTT	5 150,0	0,0
ANSL SAXNÄS, PORKÄRR MFL.	3 000,0	197,7
SNÄCKSTRAND	0,0	300,0
ANSLUTN. DÖRBY, DÖRBYMALM	3 500,0	1 037,9
VA-SANERING N:A MÖCKLEBY	3 000,0	281,5
LEDNINGSRENO. GÅRDSTORP	3 000,0	5 242,9
TRIBERGA VATTENFÖRSÖRJN.	0,0	373,5
BRUNNSINV S:A MÖCKLEBY	273,7	0,0
SANERINGSPOTT VA	726,3	0,0
TRIBERGA ALBY VA-LEDNING	0,0	108,4
VATTENFÖRSÖRJNINGSPOTT	500,0	0,0
VA-STAM DEGERHAMN GRÖNHÖGEN	0,0	96,9
GÅRDBY-TRIBERGA	5 000,0	528,2
GÅRDBY PUMPSTATION	1 440,0	3 784,6
SEGERSTADS VATTENVERK	1 000,0	0,0
RESERVKRAFTSPOTT AVL.STAT	1 581,0	0,0
OMBYGG TVETA VATTENVERK	1 059,0	0,0
NCK784	60,0	219,7
DETALJPLANSPOTT VA-UTREDN	200,0	0,0
SALTVATTENLEDN. TVETA VV	3 000,0	0,0
MDY525	240,0	240,0
TOTALT	101 308,0	86 112,0

Taxor

VA-taxan består av en anläggningstaxa och en brukningstaxa beroende på konsumtion av VA-tjänster. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Framtid

Konsekvenserna av förväntade klimatförändringar är något som måste ses över med tiden. Högre havsnivåer kommer att innebära åtgärder inom områden som VA, hamnar och kustnära allmänna ytor, gator och vägar. Mindre och mer intensiva regn kommer ge mer torra/hårdgjorda ytor, vilket i sin tur ger mindre grundvatten. Allt detta måste mötas upp med andra strategier och tekniker.

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning och med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Mörbylånga kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av de redovisningsprinciper som är väsentliga för VA-verksamheten.

VA-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannauppdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter uppstår som behöver särredovisas från huvudmannauppdraget.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen av självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda avgifter". Är differensen tillfällig återförs medlen de närmaste tre åren genom taxesänkning eller nödvändiga kostnadsökningar. Vid underskott och det inte finns något historiskt överuttag att reglera minskar underskottet eget kapital.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anslutningsavgift. Anslutningsavgifterna ska täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader samt administration i samband med anslutning. Den del som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (skrivs av), det vill säga 50 år.

Investeringsfond

Enligt vattentjänstlagens § 30 får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan, den är kalkylerad och att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk samt att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek. Investeringen ska komma hela kollektivet tillgodo.

Investeringsfonden har skapats under år 2015 och år 2016 när planerade överuttag gjordes. Medlen ska användas till en investering i ny reningsprocess i kommunens vattenverk. Bedömningen är att investeringen kommer majoriteten av abonnenterna tillgodo. Investeringen kalkylerades till 130 mnkr och har genomförts under 2018 och 2019. Utfallet för investeringen uppgår till 150 mnkr och har tagits i drift under 2019. Fonden kommer att upplösas successivt över en genomsnittlig nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Avskrivning sker systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod och påbörjas när tillgången tas i bruk. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella anläggningstillgångar.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandetid om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Anläggning	Avskrivningstid
Vatten och avloppsverk	
- Stomme	50 år
- Tak	30 år
- Processkombination	50 år
- El/styr/regler/ventilation	25 år
- Maskiner	10 år
- Markanläggningar	25 år
Tryckstegringsstation	
- Stomme	40 år
- Tak	40 år
- El	20 år
- Automatik	10 år
- Rörgalleri	30 år
- Pumpar	15 år
- Markarbeten	20 år
Ledningar för vatten och avlopp	50 år

Under 2016 slutfördes arbetet med övergång till komponentavskrivningar enligt RKR:s regelverk. Inventering och differentiering av befintliga äldre anläggningar har skett och regler och rutiner har fastställts. Samtliga nya investeringar under efterföljande år har och kommer att delas upp i komponenter i samband med att avskrivning påbörjas.

Finansnetto

Kostnad för VA-verksamhetens upplåning sker via kommunens centrala avtal. Beräkning sker månadsvis baserat på VA-verksamhetens låneskuld och kommunens långfristiga upplåningsränta med tillägg för administration. Räntesatsen uppgår till 0,60 % för 2019 (0,28 % 2018).

Avsättning pensioner

Avsättning pensionskund är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg.

Fördelning av gemensamma kostnader

VA-verksamheten i Mörbylånga kommun är en del av kommunstyrelsen varför olika resurser är samordnade i kommunen. För att redovisa ett rättvist resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten. Enligt Lagen om allmänna vattentjänster § 50 ska principerna för denna fördelning framgå av särredovisningen.

Typ av resurs	Fördelningsnyckel	Kommentar
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	Fördelas ej	Demokratiskt uppdrag/ej väsentligt belopp
Kommunledningsutskottet	Antal VA-ärenden	
Personalavdelningen	Antal tjänster	
Ledningsfunktion (förvaltningschef, controller, utredningsingenjör)	Fast fördelning	
IT och telefoni	Antal datorer och abonnemang	
Lokaler	Utnyttjad yta	

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	60 785	53 894
Verksamhetens kostnader	2	-43 491	-40 842
Avskrivningar	3	-13 659	-8 981
Verksamhetens nettoresultat		3 636	4 071
Finansiella intäkter	4	0	5
Finansiella kostnader	5	-3 676	-1 261
Årets resultat		-40	2 815

Balansräkning

BALANSRÄKNING (tkr)	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	610 418	450 213
Bilar och inventarier	7	702	0
Summa materiella anläggningstillgångar		611 120	450 213
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		3 288	9 815
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0	0
Kassa och bank		0	0
Summa omsättningstillgångar		3 288	9 815
SUMMA TILLGÅNGAR		614 408	460 028
Eget kapital	8		
Eget kapital		-371	-331
Avsättningar			
Avsättningar		0	0
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>	9		
Lån av kommunen		546 268	401 365
Investeringsfond		7 714	7 714
<i>Kortfristiga skulder</i>	10		
Leverantörsskulder		1 341	3 192
Förutbetalda anläggningsavgifter		58 632	48 088
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		824	1 993
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		614 408	460 028

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS (tkr)	Not	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		-40	2 815
Avskrivningar	3	13 659	8 981
Övriga ej likviditetspåverkande poster		0	0
Förändring kortfristiga fordringar		6 527	-2 502
Förändring kortfristiga skulder		-3 020	5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		17 126	9 299
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	6,7	-85 271	-48 977
Omklassificeringar av anläggningstillgångar	6,7	-89 295	-15 348
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-174 566	-64 325
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Upptagna lån		147 990	33 616
Inbetalade anläggningsavgifter		11 638	22 193
Periodiserade anläggningsavgifter		-1 094	-783
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		157 440	55 026
Årets kassaflöde		0	0
Likvida medel vid årets början		0	0
Likvida medel vid årets slut		0	0

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2019	2018
Brukningsavgifter	50 954	45 146
Anslutningsavgifter	1 094	783
Övriga intäkter	8 737	7 965
Avsättning investeringsfond	0	0
Summa verksamhetens intäkter	60 785	53 894

Not 2 Verksamhetens kostnader		
Material	-5 720	-4 998
Personalkostnader	-13 211	-12 187
Externt köpta tjänster	-3 337	-2 218
Hyror	-1 554	-1 492
Transporter	-889	-1 788
Övriga kostnader	-18 780	-18 159
Summa verksamhetens kostnader	-43 491	-40 842
Varav internt fördelade kostnader:	-1 447	-1 337

Not 3 Avskrivningar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	-13 530	-8 981
Bilar och inventarier	-129	0
Summa avskrivningar	-13 659	-8 981

Not 4 Finansiella intäkter		
Tillgodoräknad ränta på likviditet	0	5

Not 5 Finansiella kostnader		
Ränta på långfristiga skulder (via kommunen)	-3 676	-1 261

Not 6 Mark, byggnader, tekniska anläggningar	2019	2018
Redovisat värdet vid årets början	450 213	394 869
Investeringar	84 613	48 977
Omklassificeringar	89 122	15 348
Avskrivningar	-13 530	-8 981
Redovisat värde vid årets slut	610 418	450 213

Not 7 Bilar och inventarier	2019	2018
Redovisat värdet vid årets början	0	0
Investeringar	658	0
Omklassificeringar	173	0
Avskrivningar	-129	0
Redovisat värde vid årets slut	702	0

Årets omklassificeringar avser föregående års pågående arbeten.

	2019	2018
Not 8 Eget kapital		
Ingående eget kapital	-331	-3 146
Årets resultat	-40	2 815
Utgående eget kapital	-371	-331
Not 9 Långfristiga skulder	2019	2018
Lån av kommunen	549 355	401 365
Investeringsfond*	7 714	7 714
Not 10 Kortfristiga skulder	2019	2018
Leverantörsskulder	1 341	3 192
Förutbetalda anläggningsavgifter	58 632	48 088
Övriga interimsskulder	824	1 993

* Investeringsfonden har skapats under år 2015 och år 2016 när planerade överuttag gjordes. Medlen ska användas till en investering i ny reningsprocess i kommunens vattenverk. Bedömningen är att investeringen kommer majoriteten av abonnenterna tillgodo. Investeringen kalkylerades till 130 mnkr och har genomförts under 2018 och 2019. Utfallet för investeringen uppgår till 150 mnkr och har tagits i drift under 2019. Fonden kommer att upplösas successivt över en genomsnittlig nyttjandeperiod.

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (§ 50) ska särredovisning årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgängligt för abonnenterna.

Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.